

A BOR... 2

Göllönt Janka alkotása

Lektorált változat

Lektor: Kutasi Horváth Katalin

A pályázatra 47 írás érkezett be.

A zsűri döntése alapján

I. helyezett lett:

Holécziné Tóth Zsuzsa: A kis fekete táska

II. helyezett lett:

Dobrosi Andrea: Fröcsi bá

III. helyezett lett:

**Sági Klári: Hátha...
című írása.**

Gratulálunk!

Dobrosi Andrea: Bor, vers, net – a társkeresés

Vigyél magaddal! Vagy vigyelek én?
A profilképemnél is jobb vagyok!
Ugyan! Nem öreg – épp csak tapasztalt,
társak között is évről-évre jobb!

Vigyél magaddal, randizz nemessel,
kinek a vígság alaptartozék,
aki messziről kerüli a bút,
mert jó évjárat – neked csak rozéd!

Vigyél magaddal, elvesznék veled,
hagyjuk itt ezt az applikációt,
ne habozz... vagy de... mondd, segíthetek?
Hagyj csapat-papot, akárki is volt!

Vigyél magaddal, jó parti vagyok,
sőt megízeselem az életed.
Lásd, neked fénylenek a csillagok,
felejtetem a száraz tényeket!

Vigyél magaddal, leszek fehéred,
ki hosszú lépést is megtesz érted,
de miattad el is vörösödik,
s dehogy hagy megnémulni: beszéltem!

Vigyél magaddal... szépek rímeid!
Lehet, nem érkezem eléd Forddal,
viszont pezsgő éj vár, kicsi versem,
csak engedd, megszülethessen bordal!

Buday Anikó: Francia bor „à la” Tóni bácsi

Egy szép nyári estén vendégeket vártunk a falu közepén álló faluházba, és az udvarán álló, szépen feldíszített, megterített sátorba. Annak alkalmából, hogy falunk 700 éves lett, meghívtuk az összes testvérfa-

lunk előjáróit, papjait, és jó pár családot, akik már régóta barátságban voltak a mi családjainkkal, nyáron hol ők jöttek hozzánk, hol mi látogattuk meg őket. Nagy felhajtást rendeztünk, hisz három külföldi testvérfaluból vártunk delegációt, és a falu 700. évét ünnepeltük. Jöttek Erdélyből, Németországból, Franciaországból. A falu asszonyai sütöttek, főztek, a férfiak az italokról gondoskodtak. Nagy bográcsban főtt a pörkölt, a falu kemencéjében malac sült. Hangoltak a cigányok és a fúvós zenekar, próbáltak a néptáncosok, a francia zászlólengetők, a különféle kórusok. Beszédjüket gyakorolták a hozzászólók. Tehát lázas készülődés folyt. A vendégek is kitétek magukért. Az erdélyi vendégek igazi, jófajta homoródi házi szilvapálinkát, ordát, sajtot tettek az asztalra. A németek két hordó sört gurítottak be a sátorba, s végül a francia delegáció hamisítatlan, eredeti bordói vörösborral, kitűnő sajtokkal kedveskedett az összegyűlt vendégeknek. A mi falunkban is nagy kultúrája volt a bortermelésnek, hisz majd minden családnak volt szőlője, présháza, pincéje a hegyoldalon. A hegyoldal mészkőből, agyagból, vékony termőföldből áll, ezért többnyire száraz bort termeltek rajta a gazdák, szemben a lágyabb homoki borokkal. Jó volt, ezt szoktuk meg, ez volt a mi borunk, ezt itták a falubeliek évszázadokon át. Lassan elkezdődött az ünnepség, és már ahogy lenni szokott, méltatták egymás faluját, köszöntötték egymás delegációját, a falu népét. Hosszú szónoklatokat olvastak fel, a gyerekek verset mondtak, a néptáncsoportok táncoltak. Táncolt a német néptáncsoport gyermek táncsoportja, majd a német táncsoport felnőtt táncsoportja. Ezután következett a német nemzetiségi dalkör, gyönyörű régi sváb énekeket adtak elő. Majd következett az erdélyi táncegyüttes gyermek, majd felnőtt táncsoportja, az erdélyi népdalénekesek énekkara, következett a francia felnőtt, majd gyermek táncsoportja, a francia tangóharmonikások csoportja, majd végül a mi falunk néptáncsoportja, énekkara, gyermek néptáncsoportja zárta a sort. Egy kis pihenő után beszédek következtek ismét. Beszélt a falu katolikus plébánosa, a református pap, majd az erdélyi unitárius pap néni mondott szép beszédet, őt váltotta a német katolikus pap. A franciák nem hozták a falu papját, mert lebetegedett, így vége lett a sok méltatásnak, éneklésnek, népitáncnak minden fél részéről. Épp ideje volt, mert a közönség már kezdte elunni magát, a fiatalok ki-be mászkáltak, a gyerekek is elfáradtak. Végre nekiláthattunk a vacsorának, evésnek-ivásnak, táncmulatságnak. Már a köszöntők közben üri-

tettük poharainkat erre meg arra a beszédre, de a vacsora is egy kis itókával kezdődött. Erdélyi pálinka volt az aperitif. Kétszer, háromszor is koccintottak egyesek a viszontlátás örömeire, egymás egészségére. Végre elkezdtek feltálni a vacsorát, amihez a franciák bora, illetve a németek söre került felszolgálatra, kinek, kinek ízlése szerint. Illetve a franciák bora csak következett volna, tudniillik a borosüvegek üresen sorakoztak a szép színes papundekli dobozokban. Volt ló-tás, futás, keresték a tetteseket, most mi legyen, kérdezték riadtan a pincéreknek kinevezett férfiak. Ezt a blamát, nem szabad, hogy kiderüljön, döntött a falu ceremóniamestere. Hová tűnt a bor, kérdezték egymást, de válasz nem volt rá. Az idő szorított, a bornak az asztalra kellett kerülni. Mint mindig, most is a falu mókamestere, Tóni bácsi mentette meg a helyzetet. Elszalajtotta a fiát a pincéjébe, hozzon jó pár demizson vörös és fehér bort. Az asszonyokat utasította, szaladjanak, hozzanak meggy, bodza, eper és almászörpöt a spájzuktól, a télre valóból. Az esküvői ceremóniamestereket, vőfélyeket, belőlük kettő volt a faluban, megkérte, felváltva mondják el az összes verset, rigmust, amiben az van: „Hát, most igyunk”. Töltsék tele a pálinkáspoharokat, ahányszor csak tudják, itassák, énekeltessek a vendégeket, főleg a franciákat.

Mikor az alapanyag megérkezett, Tóni bácsi a saját vörösborát összeházasította a fanyar bodza, meggy levével, a fehér borát az alma kellemes illatos levével, majd szépen kivitette a pincérekkel, hogy töltsék tele a poharokat, a cigányok húzzanak tust, és itassák a vendégeket. Az ajtóból nézték izgatottan, hogy mi a reakció a házasított „francia borra”. Különösen a franciák arcát nézték. Egyik másik egy percre rácsodálkozott a pohárra, de egy válfrándítással elintézte a kétségeit, és boldogan mulatott a többi gyanútlan vendéggel együtt. Amilyen gyorsan csak lehetett, megcsapolták a német vendégek által hozott második hordót is, rázendített a sramlizenekar, és elkezdődött az „ereszd el a hajamat”. Volt tánc, vidámság, később nótázás, ki milyen nyelven tudott. Egy-két asszonymak feltűnt, hogy csak pár fiatal fiú lézeng a teremben. Hol vannak a többiek? A lányok közül is hiányoztak egyetlen. Megtárgyalták maguk között, hogy ilyenek a mai fiatalok, aztán újra belevetették magukat a multságba. Másnap reggel aztán fény derült az igazságra. A kultúrház művész öltözőjében találtak rá a falu és a vendégek fiaira. Jobbra-balra nagyokat horkantva jóízűen aludtak. Ők csenték ki a dobozból a jófajta francia bort. Először úgy gon-

dolták, csak megkóstolják. A francia fiúk büszkén itatták a magyar, német, erdélyi legényeket. Addig kóstolták, hogy már észre sem vették, az összes üveg kiürült. Még szerencse, annyi eszük volt, hogy az üres üvegeket visszacsempészték a dobozba. Tóni bácsi mesélte el a másnapos fiataloknak, hogy másztak ki a slamasztikából. Hogy lett a falu száraz borából illatos francia bor. „Persze nem ússzátok meg ennyivel!” – korholta a legényeket. „Az én borom árát bizony megfizettek, és a szombat esti záró bulin szépen elmesélitek, ki-ki a saját nyelvén a történeteket. Kíváncsi leszek Márinak és Borisnak az arcára, mert Ők igen hangosan kiabálták nekem: – No, Tóni, mikor lesz neked ilyen kellemes illatú, gyümölcs ízű borod? Ennek bizony meggy illata van, ugye, Boris? Bizony, azt a szőlőt, amiből ez a bor készült, tengervíz párája és a tenger napsugara érlelte. – Úgy van, Boriskám – bólogatott rá Márikám. Tóni bácsi sunnyogott a bajusza alatt. *Majd megtudjátok ti szombaton, milyen nap érlelte ezt a bort!* Hangosan csak annyit mondott: *„Várom benneteket szombaton a záróbálra. Van még ebből a jó fajta francia borból, na és lesz egy kitűnő meglepetés is.”*

Nádasi Katalin: Budavári ragyogás

Azon a szeptemberi délutánon egy régi, barátokkal eltöltendő kellemes este reményében ugyan, mégis kissé bosszúsan indultunk. Mint hetek óta már, a langyos délután aznap is alacsonyan járó szürke felhőkkel és csendesen, de kitartóan hulldogáló esővel szomorította a világot. Már alig reméltük, hogy a szabadtéri program, a Budavári Borfesztivál, s utána az élő Ghymes-koncert nem lehetetlenül el teljesen. Ingerülten ácsorogtunk az óbudai buszmegállóban, az eső pedig mintha tovább akart volna keseríteni: egyre nagyobb, tocsogós cseppekben fröccsent szét az ernyőinken. Már annyian váraoztunk, hogy félő volt, ha jön is végre egy busz, föl sem férünk rá. Egyre távolodott a borfesztivál vonzása, legszívesebben visszafordultunk volna, de a tudat, hogy a barátaink várnak, kitartásra ösztönzött. Végül megérkezett a jármű, föltúrtuk magunkat az ázott kutyaszagú utastérbe, s több indulattal, mint örömmel irányba álltunk végre.

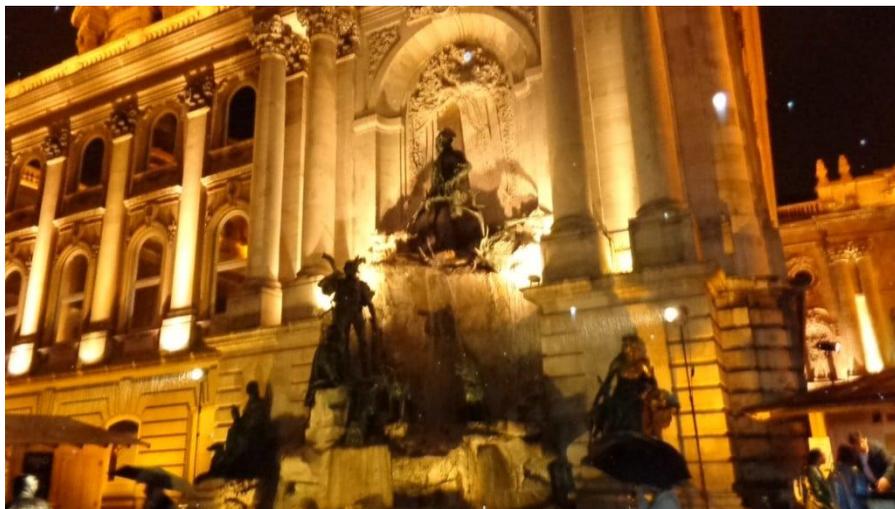
Jókedvünket az sem hozta vissza, hogy hosszú sor álldogált a Clark Ádám téren, a síkló pénztáránál. A népszerű felvonó az alagút mellől szállítja föl az utasokat a várbéli állomásig. A váraozók többsége ide-

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

gen nyelven beszélő turista volt, modern kamerákkal felszerelve érkeztek a Budai Vár esti képét és fényeit megörökíteni.

Az első öröm-rebbenés a sikló emelkedő útjának felénél ért, amikor hirtelen kitágult odalenn a világ: a szakadó esőben fölfénylettek a Lánchíd melegsárga lámpái, az oroszlanok méltóságteljesen őrizték a félhomályban a teret, egyetlen nagy, tükrös pocsolóvává vált a Duna és a két rakpart, sejtelmes derengéssel mutatta magát a Bazilika kupolája, s a Margit híd csipkés lámpasora előtt, mint magányos, masszív fényblokk sugárzott a Parlament.

Megérkeztünk a sikló felső állomására, útitársaink egyik része a Sándor-palota előtt elsétálva a Mátyás-templom felé vette az irányt, mi balra indultunk, s még a Várudvarban zajló borfesztivál bejárata előtt elkezdtek telefonon keresni barátainkat, akik már bévül voltak, és felderítették a lehetőségek egy részét. Barátnóm határozottan javasolta, hogy álljunk meg az ötödik házikőnél, amelyben egy tokaji pincészet borait mérik, feltétlenül kóstoljam meg az ő csodálatos ófurmintjukat, s mire az ízlelgetés végére érünk, ők is odaérnek. Tanácsát a közös gyerekkorból táplálkozó bizalommal megfogadtam, férjem szamorodnit kért, s ahogy álltam, kezemben az éppen csak megkóstolt, de a szívemet máris melengetni kezdő itallal, körülnéztem, s még a lélegzetem is elállt.

Sötétedett, a Budai Vár és a Széchenyi Könyvtár kivilágított hatalmas, neobarokk épületeit lágyan fénylő, üvegszerű mázzal vonta be a sűrűn hulló eső, kellemes zene szólt, s jókedvű, esernyős emberek sétálgattak karcsú poharakkal, mindenki ráért, csevegett, mosolygott. Az ófurmint már működött bennem, de a látvány, ez a gondtalan életöröm volt az, ami kezdte végre fölfalni kezdeti rosszkedvemet. A négy-öt centiliter bor még nem tehettem, csak a közeg, amelybe kerültem, hogy oldódott bennem a feszültség, távolodni kezdett a folyton tornyosuló feladatözön miatti görcsös tenni akarás. Ellágyultan néztem a vadászó Mátyás király vízben és fényben tündöklő szobrát, s nem volt kérdéses e ragyogó vadászat sikere. Hallani véltem a vadászat befejezésére hívó kürt hangját, és képzeletemben már a zsákmányból készülő vaddisznópörkölt vöröslő gőze és illata is betöltötte a teret.

Ekkor találtak ránk barátaink. Nevetve mesélték, hogy már végigportyázták néhány tájegység általuk kedvelt pincészetének standjait, s együtt folytattuk a felfedező expedíciót. A Széchenyi Könyvtár belső udvarán egy villányi borász cabernet sauvignonját ízlelgettük, a nyelvemem valahogy édesebbnek mutatkozott, mint a hétköznapiakon, s engedtem, hogy megtévesszen gyümölcsös ízeivel. Mindenfelől sülő húсок illata lengedezett, kívánatos sonkák, kolbászok, tepertők és sajtok kínálkoztak a kis boltok asztalain. Néhány ízes, füstölt falat s némi sajtféle elfogyasztása után izgatottan keresgéltnünk a forgatagban, míg végre megtaláltuk kedves egri barátaink szépasszonyvölgyi pincészetének, a Magister pincészetnek a házát. Évtizedeken át követhettük létrejöttének, küzdelmeinek, a beleölt sok-sok szeretetnek és munkának történetét, láthattuk, hogyan épült, szépült, hogyan valósították meg újabb és újabb álmaikat. Tanúi voltunk, amikor elkészült a legkorszerűbb borászkodást lehetővé tevő pince, s hozzá a palackozott boraikat értékesítő üzlet, és végignéztük, ahogy a jó gazdák szerető gondoskodásával alakították a hangulatos vendégváró helyiséget is. Mára boraik java az ínynék finomság, a léleknek elegancia, s aki náluk és velük töltött ott egy estét, nem felejt el a Magister-borok költészetét. Örült a lelkünk, hogy őket is itt látjuk, szeretettel köszöntöttük az egyik tulajdonos fiát, s élvezettel kóstoltgattuk a pincészet Egri Csillag nevű borát, amellyel megkínáltattunk.

A boltív alatt átsétáltunk a Savoyai-szoborhoz, a Vár Duna felőli oldalára. Még üresen, de állt már a színpad, várakozón nézett szét, lesz-é

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

az ömlő esőben közönsége a Ghymes-koncertnek. A turulmadaras kapuig vezető úton is két sorban álltak a szilárd s a folyékony ingyencégeket kínáló apró bungalók, s a köztük lévő széles soron egyre többen sétálgattak, fiatalok, vének egyaránt. Az elfogyasztott néhány deci nemes nedű csak egyik oka volt annak, hogy egyre jobban éreztem magam: hangulatomat emelte a tapasztalás, hogy a körülöttem hőmpölygő, sokféle korú férfi és nő között egyetlen részegyet sem láttam. Csillogó szemmel és fénylő lélekkel sétálgattak, beszélgettek, jókat nevettek, kóstolgattak mindenfélét immár csuromvizesen, és gyönyörűség volt, hogy az intelligencia és a kulturáltság jegyében érezték jól magukat!

Ahogy telt-múlt az este, egyre nőtt bennem a megbecsülés azok iránt, akik – ki tudja mennyi harc, és a folyton változó világban hány újrakezdés után – egyre nagyobb számban állítanak elő és képviselnek kiváló minőségű magyar termékeket, s ezzel gazdagítják hírünket, nevünket szerte a világban. És amelyekért – ez a hely a bizonyíték – eljönnek a világ (és Magyarország!) különböző tájairól a jókedvű együttélésre vágyó emberek. Ószinte elismerés támadt bennem azért is, hogy ez az ország, ez a város itt, a legszebb pontján engedi megmutatni magyarjainak, amit teremtettek, az ország legpatinásabb helyein nyújt lehetőséget hazánk fiainak a bemutatkozásra!

A színpadon hangolni kezdtek a zenészek, mit sem törődve azzal, hogy a kitartoan zuhogó esőben hányan álldogálnak majd (mert az üldögélés ennyi vízben nem vállalható) hallgatni őket. Mindannyian hívei vagyunk az együttes zenéjének, s társaságunk három tagja, lelkeiben a nyári, hegymagasi Ghymes-fesztivál emlékével, derűsen állta az esőt. Közülünk az együttes legnagyobb kedvelője már elhelyezkedett közvetlenül a színpad előtt, ahol egész lényét átjárhatta a zene. A záporozásban ugyan nem gyűlt össze hatalmas tömeg, de a zeneimádók törhetetlen lelkesedésével állták körül a színpadot a Ghymesrajongók, s egy nagyobb körben sokan bújtak meg esernyőik védelmében. Jóleső látványt nyújtottak a hatalmas vadgesztenyék lombja, vagy a házikók ereszei alá húzódó várakozók. Egy fiatal pár, egy ilyen kis eresz alatt, már dúdolgatta az együttes legismertebb slágereit, egy helyben ritmust toporogva, apró mozdulatokkal, ringatódzással kísérve saját csendes dudorászását. A szép párt megérett mosollyal nézegette egy nyolcvan körüli, két botra támaszkodva álldogáló férfi is – és örült nekik.

Amíg a zenekar készülődött, kisétáltam a teraszkorláthoz, és lenéztem Budapestre. Mellettem külföldiek áztak rendületlenül, s szó szerint tátott szájjal, ámulva csodálták, amit láttak odalent.

Az öröm, amit addig éreztem, bennem is önfelelt boldogsággá változott. Fényárban úszott az ezer ponton gyönyörűen megújított város, a szüntelen eső sűrű ezüstszállal titokzatos, ékkövekkel teleszórt fátylat vontak minden épület köré, a vízen a fény ezerszer visszatükröződött, s ha az égen a felhők elfedték a csillagokat, hát azok lejöttek, és kigyúltak itt, a csatakos fényben tündöklő városon! Piros és fehér csillagok futkostak a sziporkázásban karcsún és büszkén nyújtózkodó hidakon, a Duna szalagján egy-egy szaladó kis kék villogás mutatta az élet megállíthatatlanságát, és méltóságteljes, óriás hajók úsztak lassan a céljuk felé. Körbenéztem, a Citadella erődjétől, balra a város felé: a Nemzeti Színház hajója úszott fényesen a túloldalon, világítón dagadt a Bálna hasa, a Corvinus Egyetem és a Vigadó ragyogtatta pompás homlokzatát, sugárzó templomtornyok mutatták magukat sorban, és mint egy óriás, gótikus csoda magasodott ragyogva az Országház. Újra Budára érve a Mátyás-templom csipkéi és a Halászbástya néztek várakozón a most érkezőkre.

Ebben a szikrázó fényességben – talán a lábunk alatt meghúzódó, csodásan megújított Várkert Bazár miatt, ahol fiatal éveim alatt két alkalommal járhattam, azután bezárták életveszélyes állapota miatt, s évtizedeken át (egész életemen át) csak omladozott, mint annyi más is – eszembe jutottak gyerekkorunk és egész felnőtt életünk, lassan hét évtized emlékei. Két, de lehet, hogy három generáció megcsúfolt, megcsonkított, lealacsonyított és örök-szürkére kárhoztatott élete, a meg nem becsült, meghamisított múlt, tudatosan megölt emlékeivel, a vaksi város porló, halódó, rogyadozó kincseivel, elhanyagolt, piszkos, takarítatlan lelkével és tereivel, s a hazug tanítások és félrevezető illúziók, amik közé bezártak minket.

Alig merem elhinni, hogy megértük ezt a változást, hogy itt vagyunk, és hogy az életem és épületeken túl próbálnak helyreállítani annyi minden mást is: gondolatokat, elveket, ősi értékeket, az emberhez méltó élet nélkülözhetetlen szokásrendjét az élet sok-sok színterén! Ez akkor is egyfajta újjászületés, ha az elvégzendő feladatnak még csak a második harmadánál tartunk!

Felszabadultan mélyet szippantottam az esőtől tisztára mosott levegőből, s ki tudja hányadszor, immár a sokadik kontextusban, ismét

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

Szerencsés Károly történész fölemelő szavai jutottak eszembe: „Mi mégis makacsul az Óperenciás tengeren túlra nézünk. Fantáziánk él: nem túlélünk: élünk! Megnemesedünk. Már majdnem sikeresek vagyunk. Magyarország, mégiscsak mi vagyunk.”

Egy hatalmasra hízott csepp hullott támaszkodó kézfejemre nagy loccsanással, fénytől mámorosan robbant millió kristályos gyönggyé, s repült, gurult, szállt mindenfelé.

A ragyogás éjszakáját ebben a pillanatban járta át erőteljes zengéssel a Ghymes igéző dala:

„Másik kézbe simul a kezünk, csepp a tengeré.

Réges-régből új, ha sikerül, Kárpát zengené.

Nézd a szemeimet, minden kiderül, kár mondani már,

A magyarság szívbe menekül, úgyis jót talál, úgyis jót talál.”

Ambrus József: A bor leánya

Rózsákat mosdatnak a fellegek,
kezdődik a tánc, szól a víg zene,
a bor nem mond igent vagy nemet,
könnyeimet csak ő moshatja le.

A bor leánya lenne hitvesem,
mert a jámbornak kell a szeretet,
s ha rokon lélek ég együtt velem,
meddig vitázzak bor nélkülül veled?
Tűnődöm, hogy szebb legyen napom,
kristálypoharam borral színig tele
– és egészségemet visszakapom –,
ha minden korty szememnek gyógyszere.

Egész testem bölcs mámorban ég,
míg józanul minden titok marad,
nincs rejtély, mit meg nem értenék,
ürül poharad, s az idő elszalad.
Ezer évet adok egy perc mámorért,
mi lehetne drágább, mint a bor?
Száz darabra törött szét a cserép,
és meddő életem ünneppé bomol.

Mámorban él egy egész rózsahad
– és kóstolgasd az élet titkait –,
teremtés a költők szívéből fakad,
de holnap haláloed végleg megvakít.

Sági Klári: Hátha...

Janó kimerülten huppant le a kis prэшáza előtt álló asztal mellé. Fáradt tekintetét mégis boldogan járatta körbe szép birtokán. Az ültetvény a település fölé emelkedő dombon állt, sok másikkal együtt, amit a falucska lakói nagyon szerettek nagyvonalúan Szőlőhegynek titulálni. Az alig több mint 800 négyszögöl szőlőt még a nagyszülei telepítették, majd apáról fiúra szállt. Minden generáció újította, modernizálta, fejlesztette. Amikor eljött az ideje, új fajtákat telepítettek, kordont húztak, támbereendezést cseréltek. Féltették, óvták, hogy majd jó minőségű szőlőből kiváló, finom bort tudjanak készíteni. A házikó melletti pincében, amit valaha a nagyapja vájt, most is 10 hordóban érlelődött az idei bőséges termésből kierjedt finom Rajnai rizling és egy hordónyi kései szüretelésű Királyleánya. Így volt ez évtizedeken át. Eddig.

Az öreg szeme bepárásodott. Félő, hogy most nincs, aki átvegye a stafétát. Ő, a maga megfáradt 75 éves testével, sajgó, izületi bántalmaktól gyötört kezével és lábával nem bírja már a kemény szőlőmunkát, a bor kezelését, gondozását. Tudta, megoldást kell találnia. Gyerekei elzárkóznak, magas beosztásban, nagy vállalatoknál dolgoznak, szüretkor is alig képesek megszabadulni. Őt unokája most kezdi az életet, közülük csak egy, a legkisebb, Áron kérdezősködött komolyabban e gyönyörű feladat részleteiről, igaz, ő gyakran segített is, részt vett a különböző időszakos teendőkben. Nyaranta heteket töltött a nagyszüleinél, s legszívesebben a hegyen szeretett játszani, majd egyre több feladatba képes lett bekapcsolódni. Érdeklődő, kíváncsi és ügyes, úgy tűnt, van affinitása, érzéke a szakmához. Most érettségi és pályaválasztás előtt áll. Nemrég írta, hogy megnyerte az országos biológia versenyt, így felvételi nélkül bekerülhet valamelyik egyetemre, de még nem döntötte el, hogy az orvosit, vagy a kertészetit választja-e. Okos fiú az, nagy koponya lesz belőle. A papa reménykedett, hátha... Janónak könnyű volt, ebbe nőtt bele, kicsi korától ott sertepertélt a

szülei, nagyszülei sarkában, szinte észrevétlenül szívta magába a szőlő és bor tudományát. Volt rendes hivatása is, de a szőlőművelést, borászkodást sosem csak hobbinak, hanem felelősségteljes feladatnak tekintette.

Szeretett, húséges párját, drága Margitkáját sok éve már, hogy elvitte a gyilkos kör. Felesége jókedvű, dolgos, ügyes asszonyként a gazdaság minden teendőjében aktív és hozzáértő társa volt. Ha Janó elbizonytalanodott, szomorkodott, aggódott, mindig vigasztalta, bátorította: „Ne búsulj, édes párom, nem lesz baj, hiszen minden jó, ha vége jó!” Amióta elment, Janó egyedül, nyugdíjasként gyakorta időzött birtokán. Most is több napra érkezett.

A présházban egy nagyobbacska lakóhelyiség és egy apró fürdő kapott helyet, a tetőtérben néhány vendégmatrac és egy polcocska várta az ott alvókat. A vizet és áramot is bevezettette. A szobát kényelmes kihúzható rekamié, kis konyhapult, egy faragott asztalka, két fotel tette otthonossá. A nyitott, antik stílusú tálalószekrényen a borkóstoláshoz kapcsolódó poharak, tányérok, öreg csészék, színes gyertyatartók állnak. Ott sorakoznak a könyvek, szaklapok, kedves emléktárgyak, ajándékok, amiket a gyerekek hordtak össze. Főzni a kinti nyársalóban és bent, egy kétlapos rezsón lehet, ha a szükség megkívánja. Hűvösebb napokon egy villanykályha ontotta a meleget.

Néhány percnyi pihenő után Janó óvatosan felállt, sétálni kezdett a sorok között. Már az ős színeibe öltözött az ültetvény, a levelek barna, sárga, rozsdabarna ruhát öltöttek, és lassan kezdtek levetkőzni. Ősz lett, tavaszig alszik majd a növény, de addig... Janó egyre jobban aggódott, kinek adja tovább tudományát, a sok tapasztalatot. Hogyan lesz ezután? Ki fogja művelni, kezelni az évek alatt figyelmes, gondos munkával kialakított kis kertecskét? Nem akarta eladni, idegen kezre bízni, hiszen ez volt az élete, minden a múltjára emlékezteti.

A sorok között megkereste és megsimította azt az erős akácoszlopot, amibe még az apjával vették be a nevük kezdőbetűit. J+F – Janó és Ferenc. Majd odaballagott ahhoz a három csemegeszőlő tőkéhez, amiket gyerekei születésekor ültetett. A Chasselas a legidősebb, a Pannónia Kincse a középső fia érkezésekor került a földbe. S itt a harmadik, a Szőlőskertek Királynője, amit a legkisebb, az egyetlen leány köszöntésére büszke apaként ültetett. Ezek finom, bő terméséből sosem készül bor, minden szem boggyó a család asztalára kerül. Most átsétált a legutoljára, már nagybeteg felesége kérésére telepített tőkékhöz. A 100

Királyleányka oltvány öt éve hoz bőséges termést, amiből csak saját maga és a család fogyasztására készíti el kedvenc italát. Ennek zamatát szereti a legjobban, pedig a többi sem elvetni való. Sok versenyen szerzett oklevelet, érmet, serleget. A Márton-napi, hagyományos borkóstolást is minden évben megtartják a gazdákkal, ilyenkor izlelgetnek, iszogatnak, megosztják egymással tapasztalataikat. Kedvesen és vidáman minősítik, értékelik az év új borait. Hamarosan újra Mártonnap – gondolta –, ideje átvizsgálni a készletet.

Leballagott az egyszerű, boltozatos, remek klímájú pincébe. Jól tudta, hogy a pince a bor háza, ezért mindig tisztán tartotta, figyelte páratartalmát, ha betolakodó kártevőt talált, rögvést kiirtotta. Ott rendnek kell lennie! A kis tölgyfa asztal mellett négy szék fért el, itt szoktak barátaival néhány pohárka mellett beszélgetni, olykor-olykor még dalra is fakadnak. Sorra nézegette a hordóit, két 5 hektós, három 200 literes, öt 100 literes állt az ászokfán, tartalékban üvegballonokat is tartott. Ott tárolta a borkezeléséhez szükséges eszközöket, lopókat, hőmérőket, különféle mércéket, mustfokolókat. A gádorban sorban álltak a szőlőfeldolgozáshoz elengedhetetlen, tisztára mosott eszközök, az öreg prés, a daráló, kádak, demizsonok, meg a kis szivattyú.

Janó úgy tartotta, hogy a bor az Isten ajándéka, ezért nagyon óvatosan és tisztelettel kell bánni vele. Elsőként az egyik 200 literes hordóhoz lépett, ebben dédelgette a Királyleányka bort, ami felesége emléke miatt a legkedvesebb számára. Kis poharába gyűszűnyi, kóstolási mennyiséget engedett a lopóból, majd vizsgálgatni kezdte. Poharát a fény felé emelte, hogy ellenőrizze az ital színét, megszaglászta, érezte a jázmin illatát, amit nagyon szeretett. Majd körbe-körbe forgatta a folyadékot, hogy az aromák jobban érvényesüljenek. Ivott egy kortyot, szájában járatta, kíváncsi volt a zamatra, ízekre. Kóstolás után megállapította, hogy a bor finom, harmonikus, testes. Nem talált hibát benne. A többi tárolóedényben Rajnai rizling szőlőből készült bor volt. Ezeket is egyenként átnézte, kóstolta, ellenőrizte. Kemény, férfias, de gazdag illat- és zamatanyagban, szép, kiegyensúlyozott savakkal rendelkezik, nagyon ígéretes – állapította meg büszkén. Érezte, az idén is remek munkát végzett.

A két nap, amit még itt töltek, elegendő lesz a maradék őszi munka elvégzésére. Legközelebb Márton-napkor jövök ide a barátaimmal, addigra mindent rendbe kell tennem – tervezgetett magában, majd emlékeibe burkolózva elfogyasztott néhány pohárral kedvencéből.

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

Ücsörgött, elmélkedett, nyugodt volt, mert ilyenkor az egyik kedves szomszédasszony vigyázott falubéli otthonára. Háza minden kényelemmel felszerelt, a hosszú téli hónapokban ott él, az ünnepeket pedig valamelyik gyerekénél tölti. Fiai, lánya és unokái tudták, hogy gyakran időzik a présházban, ezért inkább leveleket írtak. Janó hívta őket rendszeresen, jelentkezett, megnyugtatta őket, vagy segítséget kért, de erre ritkán került sor. De itt, a szőlőben nincs telefon.

Harmadik napját töltötte a hegyen. Ebédhez készülődött, tojást, szalonnát sütött, amikor észrevette, hogy egy alak bontakozik ki a távolból. Az ismerős postás kerekedett felfelé, aki, ha ideje és kedve engedte, felbringázott, sok családnak itt adta át a küldeményeket. Alkalmanként egy-egy pohárka jóféle nedűt is lecsúsztatott a torkán. Meszsziről kiabált és integetett:

– Janó, levelet kaptál, az unokád, Áron írt. Nyisd ki gyorsan, hátha jó hírek!

Az öreg izgatottan bontotta a küldeményt, de előtte egy nagy pohár Rizlinget töltött a pihegő postásnak.

Olvasás után széles mosollyal ugrott fel, csaknem táncra perdült. Majd az égre emelte a tekintetét és boldogságtól sugárzó arccal felkiáltott:

– Most is igazad lett, drága Margitkám, bizony jól mondogattad, hogy sose adjam fel, mert „minden jó, ha vége jó”.

Kovács Ádám Máté: Ha... A borról...

Ha sokáig nem ihatok, rossz világot látok,
Harapós lesz kedvem, ez egy földöntúli átok,

Ha tele a hordó, szállnak örömteli dalok,
Haragom azonnal semmis, amint kortyolhatok.

Halálosan szeretem a pohárnak fenekét,
Hatóanyag megfelelő, nem porzik a vesém.

Ha lemegyek a pincébe, világvége vár rám,
Hasogat a fejem másnap, nejem háziszárkány.

Habos kávé t készít nekem, finom húslevesseel,
Ha nem lát meg engem többé borosüvegekkel.

Hazudtam azonnal neki, mindent megígértem,
Ha nem veszi észre, hogy a kocsmába betértem,

Ha szerencsém van, otthon már nem találom ébren,
Halálunkig élünk tovább ketten, békességben.

dr. Pánti Irén: Tanyázások borocska mellett

A múlt század közepén a falusi esték társasági élete a tanyázásokon zajlott. A tanyázás eredetileg a tanyákon tartott esti összejöveleket jelentette, később a falvakban is elterjedt.

Az emberek falun a mezőgazdaságból éltek. Télen nem volt munka a földeken, elsősorban a jószágok etetése volt a feladatuk, emellett hosszú téli estéeken jutott idejük arra is, hogy a rokon és baráti kapcsolataikat ápolják. A sötét téli estéeken családotul átjártak egymáshoz tanyázni. Kialakult rendje volt a tanyázási szokásoknak, előre megbeszélték, melyik család mikor várja egymást.

Járda és világítás sem volt akkor minden utcában. Este, vacsora után meggyújtották a viharlámpát, és a család apraja-nagyja elindult a vendégváró családhoz. A lámpavivők elöl jártak – mutatták az utat –, a többiek követték. Ha hó borította az utcákat, vidámabban haladtak. A gyerekek közben hógolyóztak, vagy csúszkáltak a befagyott pocso-lyákon. Mikor megérkeztek a vendéglátókhoz, köszöntötték a házia-
kat és a már megérkezett tanyázókat. A szobában kellemes meleg, fel-fűtött kemence és a viszontlátás öröme fogadta őket. Mindenki meg-kereste a szokott helyét, és kényelembe helyezte magát. A férfiak az ablak alatt álló kanapéra vagy az asztal mellett álló lócára ültek le, az asszonyok szívesebben kerestek helyet a kemence közelében, ahol az idősebbek néha szundikáltak, közben segítettek a háziasszonynak kukoricát morzsolni, diót törni, hiszen úgyis ráértek.

A kanapé közepén ült a házigazda, aki a beszélgetés közben könnyű házi borral kínálta a vendégeket, a háziasszony forró főtt kukoricával, vagy friss pogácsával kedveskedett. A bornak fontos szerepe volt a társalgásban. A falusi ember mindig kedvelte a bort, pálinkát főleg

disznótorok idején ittak. Csaknem mindenkinek volt a ház körül egy kis szőlőskertje, ahol szorgalmasan metszettek és permetezték, gondozták a jó fajta szőlőt, melyet a család segítségével leszüreteltek, és finom bort préseltek belőle. Nem volt ez nagy mennyiség, névnapok, születésnapok ünneplésekor vették elő, no és tanyázáskor szopogattak egy keveset belőle. Dicsérték a házigazda szakértelmét, a bor ízét, zamatát. Közben a saját borukat is szóba hozták, amit majd a következő tanyázás idején fognak megköstolni.

A gyerekek a szőnyegre telepedtek, malmoztak, gombfociztak, a lányok babáztak, ha kinn hó esett, kimentek hógolyózni is.

Közben a felnőttek élénken társalogtak. Ha volt újság a házban, abból olvastak fel egy-egy érdekes cikket, mert az újságelőfizetést nem mindenki engedhette meg magának, de mindenki kíváncsi volt, mi történt nálunk és a világban. Ha nem volt újságjuk, elővették a Kincses Kalendáriumot, mert az is kedvenc olvasmánya volt a falusi embernek. A felolvasások után megbeszélték a helyi eseményeket, gyakran felidéztek a múltat, a férfiak háborús élményeiket idézték fel újra, de tréfálkozni, kártyázni is jutott idő. Este 10 óra körül szedelőzködni kezdtek, hiszen korán kellett kelniük, hajnalban várt rájuk a jóságok etetése, a férfiak többsége dolgozott is a Vasútnál.

A fiatalok szórakozása, a cuháré

Ahol eladósorba került lányok voltak a háznál, ott a szülők gyakran rendeztek *cuhárét*. A cuháré olyan táncmulatság volt, mint a bál, csak sokkal szerényebb. Nem mindenki tudta a drága báli belépőt megfizetni. Hamar elterjedt a híre a legények és lányok között, kinél lesz a cuháré. Ilyenkor a legények meghívás nélkül jelenhettek meg a lányos háznál, és a lányoknak sem volt szüksége kísérőre.

A háziak kihordták a szobából a nagyobb bútorokat, székeket szereztek a fal mellé, előfordult, hogy zenészeket is fogadtak, akik szerény díjazás ellenében vállalták a szórakoztatást. A zenészek húzták a csárdást, a foxot és a tangót, és a fiatalok a szoba közepén önfeledten roppták a táncot. A táncok szünetében leültek, vagy félreállva beszélgettek, borozgattak, de csak módjával. Sok szerelem szövődött ezeken a cuhárékon, melyet lakodalom követett.

A háziak mindig nagyon ügyeltek a rendre, az illemszabályok betartására. Gyakran felbukkantak a fiatalok között, és ha valamelyik legény

megfeledkezett magáról, a házigazda és a segítői azonnal kitették a szűrét. Este 11 után „véget vetettek a zenének”, és hazaindultak. A lányok párban, egymásba karolva, a legények követték őket, hogy a kiszemelt lányt hazakísérjék. Hazaérkezve a kapuban még beszélgettek egy keveset.

„Kiültek a vénasszonyok a padra”

A tanyázásra nyáron is szakítottak időt, csak ritkábban. Sok munka volt ilyenkor a földeken, de vasárnaponként pihenőnapot tartottak. Délelőtt templomba ment a család, de ebéd után, mikor a férfiak szunyókáltak egy kicsit, az asszonyok felkapták a gyalogszéket, és a csorda érkezéséig a ház előtt üldögéltek, trécseltek. pletykálgattak. Ha észrevették a szomszédasszonyt a másik kapualjban, közelébe húzódtak. Nemcsak trécseltek ám, közben járt a kezük, mint a motolla, borsót, babot tisztítottak, foltolták az elszakadt ruhákat. Beszélgettek közelgő esküvőről, születésről, halálról, a háztartás gondjairól. Fél szemmel figyelték a korzóra igyekvő csinosan felöltözött lányokat és legényeket, és sóhajtozva felidéztek saját ifjúságukat, nem unták meg mesélni egykori élményeiket. A férfiak ezeknek a pergő nyelvű asszonyoknak a társaságába nem nagyon kíváncsoztak, bár voltak kivételek, ilyenkor vidáman mókáztak, ugratták az asszonyok őket.

Vasárnap délután a Főtéren várta a fiatalokat a *Korzó*.

A lányok ünneplőruhában összefogódzva sétálgattak, nevetgéltek, az ismerősök köszöntötték egymást. Megálltak, beszélgettek, esetleg leültek a padra a parkban. Közben a legényeket mustrálták, akik – ha tetszett nekik a lány – a nyomukba eredtek, haza is kísérhették őket. A mozizás is kedves kikapcsolódása volt a fiataloknak, szerették nézni az érzelmes, régi filmeket.

Így szórakoztak egykor szüleim, nagyszüleim. Ajtajuk mindig nyitva állt, és ha egy kevéske szabad idejük maradt, keresték egymás társaságát. Megosztották örömeiket, bánatukat, reményeiket, vágyaikat, figyelték egymásra, és ha szükség volt rá, a segítségüket is felajánlották. A régi világ elmúlt, Az emberek behúzódtak otthonaikba, szórakoztatásukról a televízió gondoskodik. Bizalmatlanok lettek, problémáikkal magukra maradtak.

Török Nándor: A bor

Tölgyfahordók mélyén érő,
víg meséket elregélő,
bogyók szomjat oltó nedve,
csatákat nyert hősök kedve,
igazságok rejtekhelye,
szőlőfürtök fejtett teje,
ősanyja a földi jónak,
búdat kivégző bakónak,
mámort szül a vajúdása,
másnaposság a júdása.

Gulya István: Kicsi Rozé

Ó, Kicsi Rozé
Dalolj nekem
Csókod ég bennem:
A szerelem

Vörös vagy fehér
Rózsa a szín
Számhoz emellek
Micsoda íz

Jó Kicsi Rozé
Hiszek neked
Két szerető szív
Egy pár lehet

Hej, Kicsi Rozé
Szavad iszom
Ajkamon érzem:
Bazsalikom

Ó, Kicsi Rozé
Dalolj nekem
Csókod ég bennem:
A szerelem

Színed a rózsa
Ragyog a Nap
Tiéd a szívem
Újra szabad

Súgd a fülemben:
Örök a nyár
Méz ölelése
Karodba zár

Kis, csacsi Rozém
Neked adom
Vágyam, a csókom
A mosolyom

Ó, Kicsi Rozé
Dalolj nekem
Csókod ég bennem:
A szerelem

Holécziné Tóth Zsuzsa: A kis fekete táska

Már kora hajnalban felébredt a sivár kollégiumi szobában, és szemével a repedezett plafont pásztázta. Tudta, hogy ez az utolsó reggel, amit itt tölt: kevéske holmija összecsomagolva várakozott a két nagy bevásárlószatyorban, a sötétkék kiskosztümje pedig a székházi támláján várta, hogy magára öltse a diplomaosztójára. A ruha mellett, az öreg íróasztalon pedig ott feküdt az a szép kis csatos, fekete bőrtáska, melynek árát kéthavi korrepetálással kereste meg.

A táskáról eszébe jutott egy emlék, és szíve összeszorult: amikor utoljára járt otthon, a tanyán, ahol anyja és mostohaapja, meg az öt kistestvére tengette az életét, anyja olyan sóvár szemekkel nézte a kezében ezt a szép darabot, hogy ő legszívesebben azonnal eldugta volna előle. Nagyon nehezen éltek, kövér és részeges mostohaapja csak alkalmi munkákból élt, a pénzből – amit keresett – előbb tellett alkoholra, mint rendes ruhára vagy ennivalóra a gyerekeknek. Az anyja nagyon fiatalon lett viselő Annával, akinek érkezését senki sem várta, hiszen „zabigyereknek” született. Az édesapját sohasem ismerte, viszont a vonásait – nagy keservére – örökölte, így magas termetével, villámló fekete szemével és természetes göndör, barna hajával nap mint nap emlékeztette anyját arra az emberre. Nem is volt maradása az anyja előtt, háziügyként, megtúrt személyként bánt vele: mosott, takarított a kisöccseire, akik naphosszat a ház előtt, a homokban birkóztak, kergették a kutyát és a macskát, vagy csúzlival lövöldözték a madarakat.

Nagy szegénységben éltek, messze a faluközpontról, egy félig romos házban, melynek pincéjéből sohasem fogyott ki a savanyú lőre – ehhez a nova szőlőt évről évre Annának és az édesanyjának kellett összeszednie az elhagyott szőlőhegyen –, melyből a mostohaapja estére kelve legalább másfél-két litert megivott. Olyankor aztán ordította a feleségével, sorra verte a „kölköket”. Amíg otthon élt, rengetegszer állt a csontsovány asszony pártjára: elébe állva, a testével próbálta védeni a részeg fuvaros oktalan haragjától. Annát tetteleg sohasem bántotta, de ahogy a lány növekedett, és arányos, szép alakja, domborodó kicsi melle egyre kívánatosabbá tette, a malacképű részeg férfi leplezetlenül bámulta minden mozdulatát. A lány igyekezett kinyúlt, bő rongyokban járni, mert reszketett a gondolattól, mi lesz, ha mostohaapja „kedvét akarja tölteni rajta”, ahogy a szomszéd nénitől halotta, miért vitték el a Kis Hajnalkát intézetbe a családjától.

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

Az emlékek hatására összeborzongott, mert eszébe jutott, hogy a kolégiumból haza kell térnie közéjük. Igaz, csak hat hétre, mert utána várja egy könyvtárosi állás Ózdon, melyhez kis szolgálati lakás is jár. Ez volt a legfőbb szempont, amiért az ország másik végében vállalt állást: minél messzebb akart élni gyerekkori keserveinek színhelyétől, a családtól, melynek sohasem volt teljes jogú tagja.

A diplomaosztón egyedül neki nem volt vendége, az ő neve hallatán nem kezdett el tapsolni senki. Miután átvette az oklevelet, lehajtott fejjel ballagott vissza ülőhelyére, és alig várta, hogy véget érjen a ceremónia. Elindult vissza, a sivár szállására, hogy magához vegye a szatyrokat, és kigyalogoljon velük a pályaudvarra. A busz másfél órán át kanyargott vele, amíg a falujukhoz ért. A falu szélén szállt le, körömcipőjét lecserélte egy elnyűtt szandálra – féltette a közel ötkilométeres homokos földüttől az elegáns cipőt, melyet eddig kizárólag a vizsgákon viselt –, és elindult a tanyájuk felé. Egy óra lehetett, amikor hazaért. Kimerülten állt meg a kapunál: a kutya hangosan csaholt, de a ház körül senkit sem látott. Kitekerte a kaput tartó drótot, és anyját szólongatva a verandaajtóhoz ment. Senki sem válaszolt, így hátra ment a pinceablakhoz, és a megszokott helyről, a lyukas lábos alól elővette a kulcsot.

A lakásban a szokásos kosz és szemét fogadta: a halomba dobált szennyes gyerekruhák, a mosatlan edényhalom az asztalon, mely fölött legyek köröztek. Mély sóhajjal letette a szatyrokat a szobába, gyorsan belebújt egy kinyúlt pólóba, és anyja kötényt maga elé kötve felrakta a tűzhelyre a legnagyobb fazekat: mosogatóvizet melegített benne. Amíg a víz melegedett, felseperte a konyhát, egy konyharuhával megpróbálta kiűzni a legyeket, majd mosogatni kezdett. Egy újabb adag meleg vízbe beáztatta a fiúk ruháit, és kimosta. Mire végzett, alaposan megéhezett, de a kamrában alig talált valamit. Már bánta, hogy édesség helyett nem szalámit és kenyeret hozott a testvéreinek, de bízott benne: anyja talán bevásárolni ment, hogy tudjon valamit főzni, mire hazajönnek. A pakolást és a takarítást ezután a szobában folytatta. Alaposan elfáradt, mire rend lett, és meg is szomjazott. Eszébe jutott, hogy a pincében a mostohaapjának mindig van hideg szóda a bor mellé, ezért felhozott magának egy üveget, és miután ivott, eldőlt egy kicsit a rossz konyhai sezlonon. Ébren akarta ugyan megvárni a családot, de a hosszú utazás és a sok házimunka kimerítette.

Orrát facsaró szagra: bortól bűzlő leheletre és trágyaszagra ébredt, és érezte, amint mostohaapja teljes testsúlyával ránehezedik: már nem volt rajta gatyá sem, lihegve és kéjjel próbálta Annát lemezteleníteni, és a lány tudta, a több mint egymázsás emberrel szemben nincs esélye. Kapálózni és kiabálni kezdett, erre a részeg fuvaros ökölrel az arcába vágott. Végző kétségbeesésében lenyúlt a sezlon mellett hagyott szódásüvegért, és teljes erőből lesújtott a részeg férfira, aki az ütéstől azonnal elernyed. Alig bírt a tehetetlen test alól kikászálódni, és úgy, ahogy volt: véresen és tépett pólóban rohanni kezdett ki a földútra, át a majd két kilométerre lévő tanyára, hogy segítséget kérjen.

A rendőrök és a mentő szinte egyszerre ért a házhoz, ahová ekkor már az anyja is megérkezett a napszámból. Őrjöngve gyászolta a férjét, átkozta a lányát, aki szerinte mindig is kellelte magát a mostohaapja előtt, hát csoda, hogy az a szegény ember megkívánta? Annának nem maradt ereje a tiltakozáshoz, zokszó nélkül ült be a rendőrautóba.

A tárgyaláson nem volt egyetlen tanú sem, aki Annának adott volna igazat. Hiszen nem beszélt ő sem az iskolában, sem a szomszédoknak soha arról, milyen terrorban tartotta a mostohaapja őket, az anya pedig hallgatott. Nem volt köteles tanúskodni. A lányt súlyos évekre elítélték, mert a bíróság szerint „a védekezés mértékén túlmenően támadott” az áldozatra. Amikor kivezették a tárgyalóteremből, az ajtóból még látta, amint anyja visszateszi a zsebkendőt a kis csatos fekete bőrtáskába, amelyet ő kéthavi keresetéből vett. Most már az övé lehet.

Török Nándor: Feléled a borban

Több millió éves vulkánok porában
gyökerező nemes szőlőtőkék tudják,
hogy gazdájuk csorba borospoharában
felélednek régi, évszázados mondák.

Feléled álmából ezer év keserve,
királyok uralma, nagyurak vigalma,
gyöngyöző borokban átokkal keverve
izzadó imájú jobbágyok siralma.

Feléled a borban ezer év küzdelme,
István bölcsessége, Mátyás igazsága,
lófarkas zászlóra sorsunk feltűzdelve,
népünket igazó törökök gagszága.

Feléled a borban ezer év fájdalma,
muszkák támadása, tatárok dúlása,
Habsburg komaságok nem kívánt ártalma,
derék eleinknek vészes elhullása.

Feléled a borban ezer év borúja,
hazug szövetségek, intrikák, ármányok,
kiskirályok önös belső háborúja,
levitézlett, álnok, hitszegő kormányok.

Feléled a borban ezer év lényege:
téves döntésekben sarjadó kudarcok,
két kulacsból ivó őseink szégyene,
elárult csatákban vérbefulladt harcok.

Feléled a borban a pillanat kéje,
a jelen öröme, a perc vidámsága,
s kérdéseket rejt a penészkárpit mélye,
falak salétroma, maligán gyámsága.

A hordók méhében megszülető kétely
feléled a borban, s kupánkban kavargó,
szederjes ajkunkon kibuggyanó mótely
borgózbén köröttünk vonaglik, csavarog.

Borban az ellenérv s cáfolat özöne
a magma melegét arcunkra lehéli,
meséket regélő szőlőnedv gyönyöre
az elfogult választ mámorban feleli.

Epilógus:

Sorsunkat kíséri dicsőség s gyalázat.
Feléled a borban a jövőnk és a múlt.
Csapra vert szívünkben csorduló alázat
lelkünkben megújít mindent, mi elavult.

Balla Zoltán: Összeverem tenyerem

Szekszárdon a pincében
jót mulatni nem szégyen.
Kékfrankossal komázom –
töltőget a borászom.

Bukés bor a kenyerem.
Összeverem tenyerem.
Jókedvemben táncolok,
így köszöntöm a napot.

Azt mondta az egyik pap:
a jó ember jó bort kap.
Jót tesz az a kedvének,
mint a méz a medvének.

Furcsán néz a feleség,
mert én mindent meginnék.
Nem ám mindent, csak a jót,
száraz gégémnek valót!

Ne zsörtölődj, asszonyom!
Nékem is van panaszom.
Egy hete már nem főztél,
azt hiszed, hogy te győztél ...

(Szekszárdon a pincében
jót mulatni nem szégyen.
Kékfrankossal komázom,
addig, amíg elázom.)

Baranyai Attila (Anisse): Kipattant lét-buborékok 2.

deci vörösbor
köd fúttá hajnalokon
csodákra képes

Márton Csilla: A Bor

A szivárvány előtt, illatként kavargott a létben.
A szivárványban szövetségre lépett a Mindenséggel.
Megtettesült, emberré lett az istenségben.
Kánában részt vett egy család életében.
Azóta minden nap velünk van, éltet és erőt ad.
Mint vér az ereinkben csordogál, megduzzad,
lüktető szívünknek diktálja ritmusát,
és nem engedi a megállást.
Nehézségben bátorít, szorongástól felszabadít,
irányít, hogy a szeretetet használd itt.
A szerelem mámorában megéli a két test
izzó, ritmusos egységét,
Istenhez viszi végtelenségét.
Onnan hozza le lelkének áldott cseppjét,
hogy mint gyermek, kiteljesedjék.
Benne magát jónak, erősnek és bátornak látja,
megígéri mindörökre hűségét,
mint tízparancsolat, a szeretet ára.
Van, amikor összedől a világgép,
és a szív fájdalomával romokban heverve,
csersavas, áporodott szájszagával,
kizárja magából a kegyelmet.
Ilyenkor elkeseredettek vagyunk, sírva vigadunk,
csendben marcangoljuk énünk, bajosnak vélt helyzetünk.
Létünk senkinek és semminek sem tartva
a világot a pusztulásba, a kárhozatba kívánva,
magunkba roskadva ülünk, csodára várva.
Önsajnálattal párosul a gyengeség,
a bor keménységével megbocsátásra nincs esély.
TajtékHzó, dühbe gurult vérünk a bosszúra szomjazva
tör, zúz, félelmet kelt, mert szeretetet nem lel.
Ó, te szőlő! Milyen is vagy, ha a szőlőtőről leszakadsz!

Kortárs Magyar Irodalom oldal a Facebookon:
<http://www.facebook.com/kortars.magyar>

Albert Szilvia: A vörös titok

– Mondja el, Lajos bácsi! Kérjük szépen, hiszen 50 éve várunk erre! – kérlelte sógora az öreg háziorvost.

– Igen, kérlek, apu, olyan régóta akarjuk hallani a történetet! – tette hozzá lánya. Szinte vágni lehetett a levegőt, annyira visszafojtották a lélegzetüket, és várták, hogy az öreg végre megszólaljon. Még a sarokban mászkáló légy is abbahagyta grasszálását, és csöndben maradt.

Lajos bácsi lehunyta szemét, huncut mosoly ült ki a sokat megélt arcára, amíg visszapörgette hosszú életének meghatározó perceit. Végül kinyitotta kék szemét, mely csillogott az élettől, amikor halkán, de csengő hangon megszólalt. Egyszerűen nem lehetett rá nem odafigyelni.

– Itt vagytok mind, egyetlen, drága feleségem, három gyönyörű és okos gyermekem, öt bájos kisunokám, és két csintalan dédunokám. Hálás vagyok az életnek, hogy 87. születésnapomat egészségesen, családi körben tölthetem, ennél több nem is kell az élettől. Emelem poharam és koccintsunk ezzel a csodálatos vörösborral! – kacagott az öreg.

– De miért vörösbor? Mesélje már el végre, nagypapa! – méltatlankodott Juci, az egyik unoka.

– Hogy is kezdődött? – ízlelgette a szavait és a bort Lajos bácsi. Talán tizenöt éves lehettem. Négy gyerek közül én voltam a legkisebb. Édesanyám szorgosan tett-vett a konyhában, készülődtünk a vasárnapi ebédhez. Édesapám megkapta a neki járó vörösbor, sőt a nagyobbak is már azt ihatták. Mi, kicsik még a samócaszörp mögül néztük sóváran a nagyokat. Mindig olyan igézőnek tűnt a nagyok bor melletti komoly társalgása. Édesanyám azonban nem figyelt, valószínűleg a tűzhelyen kifutó víz miatt, de nekem is a borból öntött, majd felvizezte. Színre olyan volt, mint testvéreim szörpje, de ízre... Persze a tesókban volt annyi szolidaritás, hogy meg se mukkantak a bakit látván. Szépen megittam, és bevallom őszintén, sokkal jobban ízlett, mint a szörp. Jókat kacarásztam, talán túlon túl is sokat. Drága anyám összevont szemöldökkel méregetett, majd leesett neki a tantusz.

– Te bort ittál, te komisz! – vágta csípőre a kezét, lába széles terpeszben, ennél nem is lehetett volna mérgesebb az én tündéri anyukám. Testvéreim riadt tekintete ide-oda cikázott közöttünk, amikor jókedélyű édesapám megszólalt.

– No és milyen volt fiam?

– Remek, apa. Máskor is kaphatok? – bátorodtam föl édesapám kedélyességén.

Némi töprengés után bólintott. Onnantól kezdve minden áldott nap megiszok egy gyűszünyi vörösbort.

– De miért, dédipapi, miért? – kíváncsiskodott tovább Juci.

– Lássuk csak. Pontosán ötven éve vagytok rá kíváncsiak, ugyanis ekkor ismertem meg Lidit, az én egyetlenemet. Rá egy évre született meg, első kisfiam.

– Meséld el, hogy faggatott Lidi mama! – kérlelte szinte önkívületben Dini, a legkisebb családtag.

– Nos, mint tudjátok, édesanyátok sokszor hallotta már az én borkóstoló történetemet, de a végét nem árultam el neki. Nagyszerű asszony anyátok, csak hát kissé kíváncsi, ezért úgy döntött, hogy csak kicsikarja tőlem a sztori végét. Így amikor, Lajos fiam, megszületett, hazahoztunk a kórházból, egyszer csak eltűnt a konyhában, majd nagyon ünnepélyes orcát öltve bejött egy üveggel az akkori kedvenc vörösborból, meg egy üveg fehérborral, amit ő jónak ítélt. Elvégre mégsem lehet az első gyermeket holmi lőrével ünnepelni, nem, gyerekek? – kacagott fel Lajos bácsi szívből. – Ekkor döntöttem el, hogy nem árulom el a történet végét. Drága anyátok kérlelt egy ideig, majd látva hajthatatlanságomat, tiszteletben tartotta férje hülyeségét, és egy jót beszélgettünk. Csak néztük, fiam, hogy milyen szépen alszol, simogattunk, hálánk teli volt szeretettel irántad és egymás iránt. Anyátok ugyan nem ivott a szoptatás miatt, de én emeltem vörösboros poharam rád és ránk, drága fiam.

– Igen, gyönyörű este volt, a mai napig emlékszem szinte minden percére – telik meg Lidi néni öregségől fáradt szeme könnyel. Mindent elmond az érzéseiről, ahogy egy pillanatra az arcán kisimul 85 év ránca.

– Ez a kedvenc történetem rólatok – szólal meg egyszer csak a nagyon szűkszavú, ifjabb Lajos. Nagydarab, kissé pocakos, a haja már ritka, de olyan türelem és nyugalom árad a tekintetéből, hogy egyből jól érzi magát az ember mellette. – Kérlek, meséld el a mi történetünket is! – emelte apjára szeretettel teli tekintetét az ifjabb Lajos.

– Jól van, no, drága fiam. Tizenhét leheléig, amikor esténként elkezdte egyedül kijárni a kertbe, mi anyáddal össze is zavarodtunk e nagy szorongás láttán. Egy este fogtam magam, kivittem életed első vörösboros „szörpjét”, amit még annak idején én is kaptam szüleimtől. Ma

is előttem van a kétségbeesett nézése, amikor megkérdeztem, hogy mi nyomja ennyire a lelked. Akkor egy húzásra megittad a szörpöt, és meglepett „ó” hagyta el a száját. Végül kinyögted nagy nehezen, hogy nem tudod, mi szeretnél lenni, ha nagy leszel. Persze anyátok az ablakból kukucskált, így a legjobbkor jött egy második, nagyon laza fröccsel. Ezt már szép lassan, élvezve az ízeket, megittuk és óvatosan rávezettelek arra, amit mi már tudtunk.

– Hogy házi orvosnak kell lennie – vág közbe Dini, a dédunoka.

– Nem, hanem hogy arra születtem. Dédpapával végigbeszélgettük az estét, emlékszem, nagyon hideg volt, de takarókba burkolóztunk, és jó szorosan egymás mellett ücsörögtünk a vén diófa alatti padon. Közben pedig csak úgy jöttek, sőt ömlöttek belőlünk a szavak – fejezi be Lajos, és hálával telt tekintettel néz idős édesapjára.

– Nah jó, azért ez nem túl izgi sztori, nagypapa, inkább azt meséld el, amikor Bertalan bácsi próbálta kihúzni belőled a történet végét! – nyűgösködik Adél, a másik unoka.

Lajos bácsi szemével int Bertalannak, hogy töltsön még mindenkinek egy kis bort, majd hátradőlve székében körbenéz az izgatott vendég-seregen.

– Haj, de rég is volt, lehet, hogy már nem is emlékszem – kuncog az öreg, majd iszik egy kortyot. No, jó, nem csigázlak tovább titeket. Bertalant, az én drága kisebbik fiamat az ég is vendéglátósnak teremtette, talán nagypád vére ütökött ki, aki saját bevallása szerint legszebb éveit kocsmárosként töltötte. Ha lehunyom a szemem, most is látom, hogy milyen sűrű pelyhekben hullott a hó, amikor elmentem az éttermedbe, fiam. Meglepődve vettem észre, hogy a törzsasztalnál vagy tizen ücsörögtek, akik mind a kemény maghoz tartoztak. Épp előadtad nekik a vörösboros történetemet, amikor odaléptem az asztalhoz. Mindenki rám nézett, néma csend, majd hatalmas felzúdulás.

– Árulja el, Lajos bácsi, a sztori végét, árulja el! – kántálták a fiúk. Mivel csak megráztam a fejem, Peti, a te legjobb barátod, rátett egy lapáttal.

– Meghívom egy pohárral a kedvenc vörösborából!

– Nem, én egy egész üveggel!

– Nem, én egy havi adaggal!

– Én meghívom egy nőre a sarki night clubba!

– Fúj, te perverz! Én inkább összehozok egy szép moziba ülős randit!

Csak úgy licitálták egymást felül a fiúk. Lett is nagy veszekedés, sértődés, de egyszer csak elült a vihar. Mivel látták, hogy nem adom meg magam, valahogy elterelődött a szó és hajnalig beszélgettünk.

– Miről, nagypapa? – kotyogott bele Dini.

– Hát, kisunokám, munkáról, autókról, életről és persze a nőkről. Persze az én kis feleségemről csak jót mondtam – kacsint feleségére az öreg Lajos bácsi. Be kell vallanom, akkor este túl sokat ittam abból a finom vörösborból, mert végül mindenki meghívott egy körre – teszi hozzá nevetve.

– Igen, úgy kellett ágyba dugnom téged – néz szeretettel, de némi szemrehányással férjére Lidi néni.

– De máskor te takargattál be óvón – mered maga elé Bernadett, a legkisebb lány.

– Ej, ez szomorú történet, azért meséljük róla? – kérdezi aggódva Lajos bácsi.

– Ez is hozzátartozik az élethez. Amikor rájöttem, hogy az a szemét férjem megcsal a legjobb barátnőmmel, kikészültem. Azt hittem, ilyen csak a rossz amerikai filmekben van. Tipikus történet, idegen női illat lengte körül, titkolózós üzengetés, fura telefonhívások. Gyorsan összeállt a kép. Pedig épp baba projektben voltunk, talán nem véletlenül nem jött össze. Nah, amikor kenyértörésre került a sor, mivel az ő házában éltünk, nekem kellett mennem, papáék persze tárt karokkal vártak. Órák óta sírtam már magányosan a lányszobámban, amikor félénk kopogást hallottam. Apu, te álltál ott, két pohár vörösborral a kezében. Ma is látlak magam előtt, ahogy bejöttél, leültél az ágyamra, és meg sem szólaltál. Vártad, hogy mondjak valamit. Csendben megittuk a bort, majd, mint valami láva, ömleni kezdett belőlem a szó. Közben anya is csatlakozott hozzánk, a következő pohár borral. Mire azoknak is a végére értünk, az én kesergésáradatom is elapadt. Kivültem, de éreztem, hogy mennyire szerettek, így tudtam, hogy tovább fogok lépni. Nehéz egy év következett utána, de mára már minden rendben van, hiszen találkoztam Dáviddal, a legcsodálatosabb emberrel a világon. Néz ekkor Alíz párjára, akinek tekintete már a múltba réved.

A hatalmas ebédlő lassan fáradt félhomályba borult, az idő kérlelhetetlenül száguldott. A kicsik is egyre jobban izegtek-mozogtak a székekön, lassan kezdtek unni a sok beszédet, de a kíváncsiság még mindig erősebb volt bennük, így a helyükön maradtak.

Egyszer csak nagyon mélyről jövő hangon Dávid szólalt meg.

– Amikor édesanyám meghalt, olyan szikrázó napsütés volt a szobában, hogy az embernek dalolni támadt volna kedve. A madarak csiviteltek, érezni lehetett a tavaszt a levegőben. Az emberek vidáman, nekirivetkőzve szinte táncoltak az utcán. Én meg még a véres henteskötényemben csak álltam és néztem őket. Nem értettem, hogy nem érezhetik meg azt a tragédiát, ami abban a kórházban lezajlott.

– Még mindig ugyanott álltál az ablaknál, amikor megjöttünk. Nem vagyok büszke rá, hogy akkor a kórházi automata műanyag poharaiba kiöntve ittuk meg a vörösbort, de szerencsére az a kedves nővérke is csak beleegyezően bólintott – folytatta Lajos bácsi.

A szobára ráült a csend, valahogy senkinek sem akaródzott a tragikus történet folytatását kérni. Ezt mintha Lajos bácsi is mégérezte volna.

– Ha már itt tartunk, tudjátok, hogy miért ma szeretném elárulni a titkot? – tette fel a költői kérdést.

Mert az én apám 87 évesen halt meg, mint amennyi én most lettem. Annak idején, drága szerelmem, azt ígértem neked, ha eddig élek és kísérlek utadon, elmondom – ködösült el az öreg tekintete egy pillanatra.

A felnőttek lélegzetüket visszafojtva várták a fejleményt, ami nem csoda, hiszen szinte az egész életüket körbelengte a titok. A gyerekek pedig, hát ők sose akarnak kimaradni abból, ha valami történik.

Nos, apám bölcs ember volt. Amikor tizenöt évesen megittam a vörös fröccsöt, és engedélyt adott a további csakis vörös ivászatra, ezzel indokolta:

– Fiam, a vörösnél legalább tudod, hogy más ment be és más jön ki.

Zavart csend ült a szobára Lajos bácsi bejelentése után. A takaros szobában ülő, jól szituált család tagjai döbbenet meredtek egymásra, de senki nem mert szólani. Végül Dini törte meg a csendet.

– Pfüj, ez undorító! – majd azzal a lendülettel a fiatalok felpattantak az asztaltól és mentek játszani a sarokba. A nagyobbak némi rosszálló mosolygás után kezükbe vették a telefonjukat, és valószínűleg már pötyögték is a rossz poént a legjobb barátjuknak. Az idősebbek csak ingatták a fejüket, hiszen ennyire otromba tréfát még soha nem hallottak az öregtől. Végül ifjabb Lajos törte meg a csendet.

– Hát hallottam már ennél jobb viccet, bár gyanítom, nem is ez a lényeg.

– Igazad van, fiam, egyáltalán nem ez a lényeg. Tudod, ez egy blőd vicc, bár azért lehet rajta mosolyogni. Azonban a titok összehozott és összetartott minket. A Vörös szörp mindig segített átlendíteni minket a mélypontra. Most is együtt vagyunk, és erről beszélünk. Remélem, tíz év múlva is együtt leszünk még, és ezen nevetünk.

Még a fiatalok is abba hagyták egy pillanatra a billentyűk nyomkodását, és nagyapjukra figyeltek. Szép lassan besötétedett a szobában, így már nehezen lehetett látni, ahogy legördül egy-egy könnycsepp az arcokon.

Dóczy Hajnal: Bortörténet

Bor
Buzdít
Barátot
Bizalomra,
Boldog pillanat.

Olvasta saját sorait a homály palástjába burkolózott férfi. Itt valóban boldog volt.

Körülnézett, ismert mindenkit, de a borozó zaja ma nem hatolt át a körülötte megpihenő csendfátyolon.

Az ott lévők megéreztek, hogy ma egyedül szeretne lenni, nem szóltak hozzá, észrevétlen tudott ülni, emlékezni és figyelni, megérteni a történeteket.

„Figyelj magadra, belső érzéseidre, maradj a saját csenedben!” – ezt kérte tőle az este kedvese, a szomorúságtól megszépülten. Lehet, arca a könnyektől csillogot, szeme a bánattól?

Szíve legmélyebb részeiből tört fel benne a sajnálat, hogy boldogtalanul látta.

Szerette őt nagyon, hozzá sietett a műteremből minden nap, s mégsem tudott ellenállni a barátok hívásának.

„Csak egy pohárra” – mondták. – „Gyere be!”

Az egy pohárt követte több is, és a cimborák között észrevétlen kedvére festett, az ihletmámor végtelen időterében, több képet is. Legelőbb tudott fizetni a zárórára elkészült képek egyikével.

„Kiállításra kellene vinni őket, nem a borozó falán gyűjtögetni!” – mondta kedvese.

Igen, egyszer-kétszer megtette a kedvese kedvéért. Kiállításra festett.

„Micsoda színek, formák! Valami megfoghatatlan van bennük!” – mondták.

„Milyen irányzatot követ?” – kérdezték.

Irányzat? Ugyan!

Nem látják, amit néznek, nem érzik a saját érzéseiket, amikor nézik a képet?

Belülről jött érzelmi képek, láthatatlan térből érkezett színek, formák érzelmi játéka összefonódva, ecetszálakon érkeznek vaszonra, vállnak láthatóvá kezem által.

Ezt nem lehet követni. Látta a kritikusok szemében, s elmaradtak a riportok, a nagy elismerések, kitüntetések.

Nem találtak irányzatot, ahova be tudták volna őt sorolni, nem volt előd, akit követett. A belső csendből festett, hagyta kezét megjeleníteni, megalkotni a meditációban kitágult elme-teréből a képet.

Igen, elmélyülten tudott meditálni, hallgatni a csend hangját, és átérezni a mélységek és magasságok szféráinak hangtalan hullámain megtörő érzelmeket.

Elmerült bennük, boldog volt.

Ott nem volt elvárás, megfelelés, az elítélő szavak sem harsogtak izomszorító dallamot. Az elfogadás nyugalma tereket bontott, megértést és szabad szellemet nyitott – önértékelést.

Mindazt, amit a külső világban nem tudott megélni.

Befele utazott mindennap, a külvilágtól eltávolodott, láthatatlan formák közé vágyott.

A kis galéria-műtermében töltötte napjait. A betérő vásárlókkal sem beszélt sokat, hagyta magukra, nem győzködte őket, a csendre bízta választásukat.

A borozó volt a tér, ahol a kedvenc borától a szavak jókedvűen fonták egymásba belső gondolatait. Verset, prózát is írt. A borozó vendégei örömmel hallgatták, és néha nevetése könnyeket csalt szemükbe.

Kedvelték, amint a borozó tulajdonosa is.

„Fiamként mondom neked, több bort ma már nem hozok, hazakísérlek!” – mondta.

Így jutott haza mindennap, biztonságban.

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

Tegnap este legjobb barátjára emlékezett, hiányolta őt, mert vele könnyen beszélgetett, ő megértette, jól ismerte, gyerekkoruktól szoros kötelék fűzte össze őket.

Egy éve távozott, a láthatatlan mezők szépségeibe rejtőzött, búcsúszó nélkül.

Különösen nagy szüksége lett volna jelenlétére tegnap. Az orvosi rutinvizsgálat eredményét szeretne volna megbeszélni vele, tanácsot kérni tőle, hogyan mondja el a hírt kedvesének, mert saját magával megbékélt, nem zaklatta fel a hír, enyhe örömmel fogadta.

„Barátom! Jó lenne látni téged!” – gondolta, s betért a borozóba hazafele.

Sokan voltak, és talán sokáig is maradt, s mintha borból is több fogyott volna.

Amit megértenie kellene, hogy hogyan került a kedvese a borozóba, s miért fogta a karjába fejét, simogatta, és kérte, maradjon csendben.

„Barátom! Te itt? Hogyan?” – látta a szétfoszlott csendfátyolon átlépni barátját.

„De jó, hogy látlak! Rád gondoltam!”

„Tudom!” – mondta barátja hangtalan.

Hangját nem hallotta, amint a sajátját sem, s mégis érezte belül a választ.

Üdv a láthatatlan szférák közti térben!

A forma nélküli végtelen idő magába ölelte, tudata megpihent a megértésben: bormámorban hagyta el a földi létet.

Balla Zoltán: Minden ember

Orrom alá bort öntök,
pedig még csak csütörtök.
Rákortyolok pénteken,
szombaton is megteszem.

Vasárnap az vasárnap:
az ember úgy piálhat,
ahogy kedve megteszi -
és az asszony engedi.

Hétfőn munka, kedden is,
szerdán öröm, bánat is.
Csütörtöktől ihatok,
a pincébe ballagok.

(Gurgulázom az aszút,
amennyi csak belém jut...
Péntek, szombat, vasárnap,
minden ember piálgat.)

Kutasi Horváth Katalin: MaraDionüszosz

Hajlík a szőlő, víg a gerezdje, s a napfény fürtöket
Érlel, megmosolyogtat a tőkénk telt kupa mellett.
Bort iszogatva nem átkozom sorsomat terveket szőve,
Nem hiszem öntelt Fortuna hirtelen angyali megtérését,
Legfeljebb a szerencsemalac farkát csavarintva
Bizhatnék a szerencsés végkimenetben, tudva:
Nem rajtam múltott, hogy a vesztes más lett végül.
Színjáték volt minden a földön, a megszületésünk
És a halálunk, szőlőfürtként ért be a lelkünk,
S érlelt gondokat bennünk szellő fúttá kopáron.
Feldúlt, nyugtalan elménk elnehezült a vitában,
Épp a szüretkor rázott össze a puttonya minket...
Hadd legyen álom a múltunk, s préselet vágyunk forrjon!
Bacchusi átok kísért. Szomjunk csillapodott tán?
Ittuk a mámort, vártuk a víg szüret gyors közeledtét.
Ittuk a fényt is, hátha nem élvezhetjük elégszer.
Ittuk a borban az eszmét, kergettük ideálunk.
Ittuk az édes mustot a mézes-mázas edényből:
Olykor csurrant-cseppent még nemes, emberi jóság,
Mint az üres kupa bús üledékén csillan remény még.
Hány sorsot befolyásolt mérték nélkül a bornak
Józanságot elűző, kapzsi varázsa hatása!
Könnyűvé vált hát a teher még hegy leve által,
Ám nehezen birkóztunk józanul itt a halállal,
Fonnyadt zöld levelünk csak a bágyadt esteli fényben.
Megszínezte a feldúlt egri bikák vérével az asztal
Egyhangú fényében a száraz vekni karéját...
Tört kenyerünk java hátra lehet még? Tölts a kupámba!
Újra szeretném élni a könnyen szétgurulónak
Érzett boldogsággöngyök finom útját egyre,
S még mielőtt szólítanak, unt borod idd ki fenéig!

Friss irodalmi pályázatok a Poéta Irodalmi Portálon:
<http://poeta.hu/aktualis-palyazati-kiirasok/>

Vitos Irén: Rozé-mámor

Lazacszínű nedű
csillog a pohárban,
a muzsika hangja
hallik a szobában.
A napnyugta színét
már rabul ejtette,
üde nyári este
zamatát érlelte.

Rozé-gyöngyök sorát
kortyonként ízelve
feltölti a lelket,
bánatot elűzve.
S mintha a szív eddig
sohase fájt volna,
mámora részegít,
abból fakad nóta.

Minden egyes este
néhány üveg bornak
letöröm a nyakát,
s a nedűk lefolynak.
Nincs vigasza most már,
csakis a vinkónak.
Ha szívben a vágyak
hangosabban szólnak.

Lénárt Anna: A bor és a kristálypohár tánca

Színig engedte a fürdőkádat forró vízzel. A kád szélére tette a mobilját. A bortartóból kiválasztotta az egyik legdrágább bort, a vitrinből elővette az egyik féltve őrzött kristálypoharat és színig töltötte a nemes nedűvel. Levetkőzött. Letörölte a párát a tükörről, és végignézett meztelen testén. Mélyet sóhajtott.

A bőre kivörösödött, ahogy beleereszkedett az illatos vízbe. Egy szuszra kiitta az italt és a habok alá merült. Ép csak az orrát hagyta a

vízszint fölött, hogy tudjon lélegezni. A mögötte álló napra gondolt... könnyeit elnyelte a fürdővíz. Az agyában keringtek a gondolatok. Most nagyon-nagyon boldognak kellene lennie, mégis szomorú. Vízet locsolt az arcára, annak reményében, hogy könnyei elapadnak, ha lemossa őket, mielőtt végigfolynának az arcán. A telefon csörgésére riadt. Puha törölközővel szárazra törölte arcát és kezeit. Öntött a poharába, mielőtt felvette volna.

– Csókolom – mondta bágyadtan.

– Csókolom – köszönt be a vonal túlsó végéről a férfi. – Most érkeztem haza, már le is tusoltam.

– Honnan érkezted haza? – kortyolt bele a vérvörös italba.

Eszébe jutott a tegnap este. Fél tíz lehetett, mikor felhívta őt és tájékoztatta, másnap – már korán reggel –, fél hatkor megy az igazgatóért, mert valami értekezletre kell vinnie a fővárosba, és ráadásul valami anyagot is a központi raktárba kell szállítania.

Szomorú volt, hogy nem lehet vele a nagy napon, de a munkahely és a főnök az első. Egész éjjel rosszul aludt. Reggel korán ébredt. Gyorsan letusolt, és próbált valami emberi ábrázatot kicsikarni a tükörből, mikor megszólalt a telefonja. Mosolygott a mindig elhangzott kérdésen...

– A vakolat már fel van téve?

– Pucéran állok a fürdőben – válaszolta. – Te merre jársz? – kérdezett vissza.

– Hol járnék, itthon fekszem az ágyon, én nyolcra megyek dolgozni.

Ja persze, hét óra múlt öt perccel. Az éjjel azt mondta, reggel fél hatkor indul Budapestre. Zavart csönd állt be a beszélgetésükbe. Pár perc múlva megkérdezte a férfi:

– Mikor kezdődik délután?

– Mi mikor kezdődik? – szomorú szívvel nézett maga elé.

– A műsorod, a...

– A bemutatóra gondolsz? Az délután ötkor.

Amikor befejezték a beszélgetést és visszagondolt a mondottakra, úgy érezte magát, mintha szívébe éles tört mártottak volna.

Délelőtt robotszerűen végezte munkáját, sokszor elkalandoztak a gondolatai. A csoportvezetője megkérte, hívja fel a férfi munkahelyét és kérdezzen rá a már két hete megkért anyagra. Jót beszélgetett a kollégával, barátsággal váltak el. Hol a férfi, hol a délutáni rendezvény birkózott az agyában, kínozták elméjét.

A VERSLISTA ÁLTAL KIÍRT NYÍLT PÁLYÁZATOS ÍRÁSOKBÓL...

Hiába sminkelte ki magát, a szemeit akkor is nagyon szomorúnak látta. Valaki hiányzott a mai nap boldogságához. Felvette csomagját és elindult. „Ez az én délutánom” – mondta hangosan. Úgy döntött, minden kétségét a bezárt otthonában hagyja. Ez az egy óra csak az övé lesz.

– Hát... Budapestről – térítette magához merengéséből a férfi.

– Azt mondtad reggel hétkor, hogy fekszel az ágyban...

– Kecskeméten voltunk a benzinkútnál. A főnök bement a mosdóba, és akkor hívtalak, de hirtelen ott termett...

– A főnököd előtt mondtad, hogy az ágyban fekszel? – egyre bágyadtabb hangon kérdezte.

– Megtévedtem... – erőltetett nevetés...

Ismét töltött magának. Nem is vette észre, hogy majdnem megitta az egész üveg bort. A férfi a délutánról kérdezett, de nem volt kedve erről beszélgetni vele. Várt valamire, valamire, amitől újra bizni tud. A szemeit lehunyta, de forgott vele a világ, gyorsan kinyitotta. Az a valami elmaradt. Csak egy szó hiányzott: „Sajnálom”.

– Mennyit ittál?

– Nem tudom. Sokat. Jó most inni. Egyedül vagyok. Magamban örülnök...

– Mondd már, mi volt!

– Semmi különös – közöny érződött hangjából, annak ellenére, hogy nagy sikernek könyvelhette el a bemutatót. Minden jelenlévőt elbűvölt... ami a beszélgetések és a sok dicséret során kiderült... ott sugárzott az örömtől.

– Holnap beszélünk, jó éjszakát – köszönt el tőle ingerülten a férfi.

– Szép álmokat.

Kinyomta a telefont. Zokogott. Patakozottak a könnyei.

Megtörölközött. Az üres borosüveget telire cserélte. Koccintott a flakával, és újra töltött magának.

Ahogy lefeküdt az ágyára, ismét nagyon rosszul érezte magát. Továbbra is forgott körülötte minden. Nem akart magában inni. Felhívta a férfit.

– Igyál velem! Nem akarok csak magam inni.

– Nem iszom veled, bár van itthon sör is, de holnap vezetek.

Beszélt arról, milyen sikere volt délután, de arról nem, szíve minden percben érte kiáltott. Félelem járta át testét-lelkét... Tizenegy év. Vajon lesz-e tizenkettedik?

– Szeretlek – búcsúzott el szerelmétől.

– Nem. Tilos – jött a megszokott válasz, de most olyan visszavonhatatlannak érezte.

– Nekem szabad – suttozta. Megszakadt a vonal. – Nagyon szeretlek – zokogta.

Úgy érezte, nem tud gondolkodni. Nagy sokára álomba sírta magát.

Reggel alig tudta kinyitni a szemét. Keringőt járt vele a szoba. Fájt mindene. Égett a szeme, mintha éjjel az utolsó csepp könnyét is elsírta volna. Hányingere volt. Sokáig feküdt, és csak a plafont nézte. Nem volt ereje megmozdulni. Félt. A jövőtől.

Délután háromnegyed ötkor megszólalt a telefon. Egész nap várta, hogy hívja a férfi. A kérdésre:

– Hogy vagy?

Csak annyit felelt:

– Rájöttem, azért, mert csalódtam, egyedül vagyok, nem kell hülyére inni magam.

A férfi beszélt neki a napjáról... Próbált figyelni. Az elmúlt több mint egy évtized alatt nem ígértek egymásnak semmit, de... Arra gondolt: „Vajon most is becsapja, tud majd hinni neki ezután?”

– Most dúlsz-fúlsz?

– Nem. Kellene?

– Nem.

– Nincs jogom hozzá.

– Az is igaz.

Attól még nagyon fáj...

Balla Zoltán: Bor az oka

Bor az oka mindennek,
a betyár jó kedvemnek.
Mert, ha aszút ihatok,
csókolnak az angyalok.

Nincsen annál jobb ital.
Rám kacsint és rám rivall.
Kortyolj, kedves Barátom!
Öntsél le a gigádon!

Én meg csak rá hallgatok.
Levegőt is úgy kapok,
ha szívom a lopóból,
buborékkal jön a bor.

(Nyalom-nyelem a nedűt
– hallgatva a hegedűt! –,
tátott torkom a csorgó,
tikkadt testem a hordó.)

Klotz Mária: Bordal

Borban az igazság, borban nagy a vigalom,
Oldódik a feszültség, ivástól a bánatom.
Ringató bódulatmámor kerít hatalmába,
Dúvad rigmusok erjednek a bor dalában.
Arra vigyázok, túl sokat nem hörpintek,
Lefeje vele, egészségedre lötyyintek.

Reményi Tamás: Bor 1.

Borisz borissza!
Bor nem issza Boriszt.
Kit vagy mit issza
Az a valami, akárki?

Most már szódázni kell!

Lehet becsületes, lehet beteg vagy egészséges...
Na, most melyik beszél sokat?
Énekel, dalol, ragyog, fénnel telt: ki mit szeret?
Valamelyik a másikat fogyasztja!

Ha van nedű, vigyorog a derű,
Azután villámként érkezhetsz a ború...
Soktól már a manna is keserű,
Ilyenkor az élet – talán – szomorú!

Lehet, hogy mégis a borban van az igazság?
Avagy: bort iszunk, de vizet prédikálunk?

Kutasi Horváth Katalin: Borfolyam

Ha
borba
fojthatnánk
bánatunkat,
vigasztalódnánk,
ám józanságunk
nem élné túl
örömünk
árját,
s bár
nem
lenne
hosszabb már
szenvedésünk,
jóval nehezebb
lenne cipelni
vállainkon
keresztünk,
s fájna
ám!
Pont
arra
gondoltam,
megválthatnám
bűnös világunk.
Magamból kéne
kiindulnom.
Magamra
venni
más
bűnt
miért
is kéne,

a feloldást
magam is várom.
Szőlőből préselt
színbor léssen
misénken
áldott
majd,
hol
Jézus
véreként
tekintünk rá,
mit nemcsak a pap
kortyolgat éppen,
de mindenki,
húsvéti
szívét
tán
egy
kicsit
kinyitva
áldozásra,
két szín alatt is.
Szőlőből kinyert
ajándékként
tekinthetsz
aztán
rá,
s ha
mérték
vezérel,
egészséges,
felszabadító.
Vöröset kérsz tán.
Rubintja hív,
kísért már
újra
csak,

épp
finom
aroma
csalogat hát,
s odanyúlsz érte.
Fogadod csábos,
víg zamatát,
illatát
hívod,
új
íz
tóduí
torkodon
egyre lejjebb,
s átmelegít majd,
lazítja tested,
s könnyebbé lesz
vicsorgó
kínod
tán,
ám
borba
nem fojtod
kesernyédet,
pillanatnyi csak
elégedésed,
gyorsan illan
borderűd,
s jobban
fáj
majd
reggel
szomorú
valóságod
felismerése.
Borízú hangod
elárulja:

keresed
mindig
még,
hogy
lehetsz
mégiscsak
sikeresebb
annál, kit nézel
most a tükörben,
s kit nem ismersz,
mást vártál,
máshogy,
és
nem
erre
a képre
emlékeztél.
Jól megváltoztál.
Ideje volt már
szembesülni
önmagad
látva,
de
nincs
vége
a vádnak,
mások szeme
is tükröz téged,
megerősítik,
amit láttál,
igaz, és
nem a
csúf
kis
tükör
hibája.
Változtathatsz.

Zúg a harang már,
lélektemplomod
tisztulást hoz,
oltárod
hajol
már
rád,
védőn,
megőrzött
benned minden
álmot, szépséges
tervet és vágyat,
hogy jó lehess,
s méltón élj,
bármely
sok
kín
űzött
kétségbe,
s ennek nyomán
bormenedékbe.
Borvirág nyílt
orrodon hát,
láthattad,
nem múlt
el
még,
várja,
hogy végre
elnyílhasson,
s nyugalmat lelje!

Baranyai Attila (Anisse): Kipattant lét-buborékok 3.

lét-kérdéseket
feszégetek borozás
közben... – ez lennék?

Juhászné Bérces Anikó: Vörösbor

Kóstold és kortyold,
tüzes a csókja,
ízlelőbimbód
tündöklő rózsza.

Csábítja torkod,
simítja lágyan,
s amint lecsusszan,
kész a varázslat.

Véreddé olvad,
mámoros kedved,
dalolni serkent,
lelked felenged.

Jobb, mint a gyógyszer,
szívedet óvja,
koccintsunk vele,
s zengjen a nóta!

Reményi Tamás: Bor 2.

Szeszben érlelt magyar igazság:
Néhány kortynyi vérré vált,
Életet adó, erőt termelő kincs...
Dalba fojtott érzelem: amikor nincs!

Szeretet fénye benne születik,
Sármos lelke legjobb, ha antik,
Széttérül a testben, mint folyó a torkolatnál.
A meleg ölelése baráti: mégis olyan, akár a nász!

Torkot csikland' selymes meztelen tested,
Rajtad gyöngyök csillognak lefedve fényedet.
Életed végére hagyj még néhány kortyot, cimbora,
Ez lehet sorsod vigaszának fenséges bora!

Baranyai Attila (Anisse): Kipattant lét-buborékok 4.

borgózós hajnal
ellopott gondolatok
érzéki csók

Klotz Mária: Boros daloló

Vörös murcitól nem durci leszel,
vihorászva szemléled, mit miért teszel.
Elárad testedben a nemes nedű,
lelkedet előnti a bájos derű.
Jó hatást gyakorolsz másokra,
rezdüléssel figyelsz a hatásokra.
Merészségedre, egészségre!
igyál lágy murcit, jókedvedre!
Vivát!

Hát még milyen leszel a bortól?
lassan vagy habzsolva kortyolod,
mámoros hatása biztosított,
egy kis jó kedvre kanyarított.
Önfeledt' dalolsz, vígan kacagsz,
badarságokat össze-vissza hadarsz.
Merészségedre, egészségre!
igyál nemes bort, jókedvedre!
Vivát!

Képzeld el... irodalmi folyóirat: <http://www.kepzeldel.hu>

Ajánljuk a **VERSLISTA** YouTube csatornáját,
ahol több száz Verslistához kapcsolható írás videofelvételét
nézheted /hallgathatod meg: <http://youtube.hu/Verslista>

Kortárs Magyar Irodalom oldal a Facebookon:
<http://www.facebook.com/kortars.magyar>

**A Verslista honlapja:
<http://portal.verslista.hu>**

**A Képzeld el... irodalmi folyóirat
honlapja: <http://www.kepzeldel.hu>**

**Az Irodalom Feketén-Fehéren c. folyóirat
honlapja: <http://poeta.hu/feketen-feheren>**

**A Poéta Irodalmi Portál honlapja:
<http://www.poeta.hu>**
